

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ
Кафедра востоковедения

ДЕМЬЯНИК
Александра Леонидовна

ДЕМОНОЛОГИЯ В ИРАНСКОЙ ТРАДИЦИИ: ЭВОЛЮЦИЯ ОБРАЗОВ

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
В. О. Лещенко

Допущена к защите
«__» ____ 2024 г.
Зав. кафедрой востоковедения
кандидат исторических наук, доцент В. Р. Боровой

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 53 страницы, 51 источник, 2 приложения.

**ДЕМОНОЛОГИЯ, ДЕМОН, АВЕСТА, ФОЛЬКЛОР, ДЭВ,
ТРАНСФОРМАЦИЯ ОБРАЗОВ**

Объект исследования: демонологические представления в иранской традиции.

Предмет исследования: эволюция демонологических образов в иранской культуре.

Цель работы: проследить эволюцию образов демонов в иранской традиции, а также проанализировать, каким образом эти изменения отражают культурные и исторические процессы.

Методология и методы исследования. Методологически в своей работе мы опирались на результаты исследований И. В. Рака, М. Эбрахими и М. Бойс. В ходе исследования мы использовали описательный метод, методы текстологического анализа, сравнительный метод. В качестве непосредственных источников послужили тексты Авесты и «Шахнаме», а также иные фольклорные и зороастрейские тексты.

Новизна темы исследования. Новизна данной работы заключается в комплексном подходе к рассмотрению эволюции демонологических образов в иранской традиции. Проведен анализ трансформаций образов демонов, охватывающий широкий временной период и учитывающий влияние различных исторических и культурных факторов. Особое внимание уделено синтезу древних религиозных воззрений с фольклорными и их проявлению в литературных произведениях.

Практическая значимость работы состоит в том, что результаты исследования могут быть использованы в процессе преподавания религиоведения и мифологии Ближнего и Среднего Востока, а также литературы, так как в работе рассматривается эпос «Шахнаме» и другие фольклорные сборники.

Автор подтверждает достоверность материалов и результатов дипломной работы, а также самостоятельность её выполнения.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 53 старонкі, 51 крыніца, 2 дадатка.

ДЭМАНАЛОГІЯ, ДЭМАН, АВЕСТА, ФАЛЬКЛОР, ДЭЎ, ТРАНСФАРМАЦЫЯ ВОБРАЗАЎ

Аб'ект: дэманалагічныя ўяўленні ў іранской традыцыі.

Прадмет: эвалюцыя дэманалагічных вобразаў у іранской культуры.

Мэта працы: прасачыць эвалюцыю вобразаў дэманаў у іранской традыцыі, выявіць асноўныя этапы і кірункі іх трансфармацыі, а таксама прааналізаваць, якім чынам гэтые змены адлюстроўваюць культурныя і гістарычныя працэсы.

Метадалогія і метады даследавання. Метадалагічна ў сваёй працы мы абавіраліся на вынікі даследаванняў І. В. Рака, М. Эбрахімі і М. Бойс. У ходзе даследавання мы выкарыстоўвалі апісальны метад, метады тэксталагічнага аналізу, параўнальны метад. У якасці непасрэдных крыніц паслужылі тэксты Авесты і «Шахнаме», а таксама іншыя фальклорныя і заразастрыскія тэксты.

Навізна тэмы даследавання. Навізна дадзенай працы заключаецца ў комплексным падыходзе да эвалюцыі дэманалагічных вобразаў у іранской традыцыі. Праведзены аналіз трансфармацыі вобразаў дэманаў, які ахоплівае шырокі часавы перыяд і ўлічвае ўплыў розных гістарычных і культурных фактараў. Адмысловая ўвага нададзена сінтэзу старажытных рэлігійных поглядаў з фальклорнымі і іх праяве ў літаратурных творах.

Практычная значнасць працы складаецца ў tym, што вынікі даследавання могуць быць скарыстаны падчас выкладання рэлігіязнаўства і міфалогіі Блізкага і Сярэдняга Ўсходу, а таксама літаратуры, бо ў працы разглядаецца эпас «Шахнаме» і іншыя фальклорныя зборнікі.

Аўтар пацвярджае пэўнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы, а таксама самастойнасць яе выканання.

ABSTRACT

Thesis: 53 pages, 51 sources, 2 attachments.

DEMONOLOGY, DEMON, AVESTA, FOLKLORE, DIV, CHARACTER TRANSFORMATION

Object: demonological representations in Iranian culture.

Subject: the evolution of demonological characters in Iranian culture.

Objective: tracing the evolution of malevolent creatures in the Iranian tradition, identifying the main stages and directions of their transformation and to analyzing the way these changes reflect cultural and historical processes.

Methodology and research methods. Methodologically our thesis is based on the results of researches by I. V. Rak, M. Ebrahimi and M. Boyce. During the research we used descriptive method, methods of textual analysis, and comparative method. The texts of Avesta and “Shahnameh” as well as other folklore and Zoroastrian texts.

Novelty of the research topic. The novelty of this research lies in a comprehensive approach to the evolution of demonological characters in the Iranian tradition. The transformations of the demonic creatures were analyzed covering a wide time frame and taking into account the influence of various historical and cultural aspects. Particular attention is paid to the synthesis of ancient religious views with folklore and their manifestation in literary works.

The practical significance of the work is that the results of the study can be used in the teaching of religious studies and mythology of the Near and Middle East, as well as literature, since the work reviews the epic “Shahnameh” and other folklore collections.

The author confirms the authenticity of information and results of the thesis, as well as the independence of its performance.